

Prof. Dr.
Rayegân KENDER

Prof. Dr.
Ergon ÇETİNGİL

Prof. Dr.
Emine YAZICIOĞLU

DENİZ TİCARETİ HUKUKU

TEMEL BİLGİLER

CİLT I

*6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre
Güncellenmiş On Üçüncü Baskı*

Giriş
Türkiye'de Denizcilik Yönetimi ve
Türk Deniz Ticareti Hukukunun Kaynakları
Gemi
Donatan ve Donatma İştiraki
Gemi Adamları
Deniz Ticareti Sözleşmeleri
(Gemi Kira Sözleşmesi, Zaman Çarteri Sözleşmesi,
Navlun Sözleşmesi, Denizde Yolcu Taşıma Sözleşmesi)
Deniz Kazaları
(Müşterek Avarya, Çatma, Kurtarma)

İÇİNDEKİLER

On Üçüncü Basiya Önsöz	V
İçindekiler	VII
Kısaltmalar.....	XXIII

GİRİŞ	1
I. KONU	1
II. TARİHİ GELİŞİMİ.....	2
III. YENİ TÜRK TİCARET KANUNU.....	4
IV. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNDA ULUSLARARASI BİRLİK.....	4

Birinci Bölüm

TÜRKİYE'DE DENİZCİLİK YÖNETİMİ VE TÜRK DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

1 § TÜRKİYE'DE DENİZCİLİK YÖNETİMİ	9
I. DENİZCİLİĞİN İDARESİ (İDARİ YAPI)	9
II. DENİZ TİCARET ODASI	15
III. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN DENİZCİLİK POLİTİKASI	17
2 § TÜRK DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	19
I. KANUNLAR.....	19

II. TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER.....	21
III. MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR.....	24

İkinci Bölüm

GEMİ

1 § GEMİ TANIMI VE TÜRLERİ.....	33
I. GEMİNİN TANIMI.....	33
II. GEMİNİN BÜTÜNLEYİCİ PARÇALARI VE EKLENTİLERİ.....	34
III. GEMİNİN TÜRLERİ VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	35
IV. GEMİ NİTELİĞİNİN KAYBOLMASI.....	37
2 § GEMİNİN AYIRICI UNSURLARI.....	39
I. GEMİNİN ADI.....	39
II. TANINMA İŞARETİ.....	39
III. BAĞLAMA LİMANI.....	40
IV. GEMİNİN TONAJI.....	40
V. GEMİNİN KLASI (SINIFI).....	42
VI. GEMİNİN MİLLİYETİ.....	43
1. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kazanılması.....	44
2. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kullanılması.....	46
3. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kaybedilmesi.....	47
4. Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu'na Göre Türk Bayrağı Çekme Hakkı.....	47
3 § GEMİ SİCİLLERİ.....	49
I. GENEL OLARAK.....	49
II. MİLLİ GEMİ SİCİLİ.....	49
1. Genel Olarak.....	49
2. Gemilerin Sicile Tescili.....	50
a. Tescili caiz olmayan (sicile tescil edilemeyen) gemiler.....	50
b. Tescili caiz gemiler.....	51
3. Gemilerin Sicilden Silinmesi (Terkini).....	53

a.	Talep üzerine silinme	53
b.	Resen silinme	54
4.	Gemi Sicilindeki Kayıtlar ve Hükümleri	56
a.	Gemi sicilindeki kayıtların türü	56
b.	Gemi sicilindeki kayıtların hükümleri.....	56
aa.	Hukukî karineler	56
bb.	Sicile güven ilkesi	57
III.	YAPI HALİNDEKİ GEMİLERE ÖZGÜ SİCİL.....	58
IV.	TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ	59
V.	BAĞLAMA KÜTÜĞÜ	61
4 §	GEMİ ÜZERİNDE MÜLKİYET VE DİĞER AYNÎ HAKLAR.....	63
I.	GENEL OLARAK	63
II.	GEMİ MÜLKİYETİ.....	63
A.	Gemi Mülkiyetinin İktisabı.....	63
1.	Gemi mülkiyetinin hususî hukuk hükümlerine göre kazanılması.....	64
a.	Hukukî muamele ile	64
aa.	Gemi siciline kayıtlı olmayan gemiler	64
bb.	Gemi siciline kayıtlı gemiler.....	64
cc.	Sicile kayıtlı gemi payı ve iştirak payı.....	65
b.	Hukukî muamele dışında yollarla	66
aa.	Sahiplenme (ihraz)	67
bb.	Kazandırıcı zamanaşımı.....	67
aaa.	Olağan zamanaşımı ile kazanma	67
bbb.	Olağanüstü zamanaşımı ile kazanma.....	68
2.	Gemi mülkiyetinin kamu hukuku hükümlerine göre iktisabı	69
B.	Gemi Mülkiyetinin Kaybedilmesi	70
C.	Yapı Halinde Bulunan Gemi ve Yapı Payları.....	70
III.	GEMİ İPOTEĞİ	71
1.	Gemi İpoteğinin Tanımı ve Tesisi	71
2.	Gemi İpoteğinin Kurulması.....	72
3.	İpotek Hakkının Kapsamı	73
a.	Gemi.....	73
b.	Kira, kamulaştırma bedeli, tazminat istemleri.....	73

c. Sigorta tazminatı.....	74
4. İpotek Hakkının Derecesi.....	75
5. İpotekli Alacaklının Hakları.....	76
6. İpoteğin Sona Ermesi.....	77
7. İpoteğin Özel Türleri.....	78
a. Birlikte gemi ipoteği.....	78
b. Maksimal ipotek.....	78
c. Yabancı para üzerine ipotek.....	79
d. Sabit kıymetli ipotek.....	79
e. Yapı ipoteği.....	79
f. Kıymetli evraka ait gemi ipoteği.....	80
8. Kanuni İpotek.....	80
IV. GEMİ ÜZERİNDE İNTİFA HAKKI.....	80
5 § BORDA EVRAKI.....	83
I. GEMİ TASDİKNAMESİ VEYA BUNUN TASDİKLİ ÖZETİ.....	83
II. TONİLATO BELGESİ.....	83
III. DENİZE ELVERİŞLİLİK BELGESİ.....	83
IV. EMNİYET BELGELERİ.....	84
V. DENİZDE ÇATIŞMAYI ÖNLEME TÜZÜĞÜ.....	84
VI. SIHHAT PATENTASI.....	84
VII. GEMİ ADAMLARI YETERLİK BELGELERİ.....	85
VIII. MANİFESTO.....	85
IX. GEMİ JURNALİ.....	85
X. İZİN KÂĞIDI.....	86
XI. SORUMLULUK SİGORTASI VEYA DİĞER BİR MALİ GÜVENCEYE İLİŞKİN SERTİFİKA.....	86

Üçüncü Bölüm DONATAN VE DONATMA İŞTİRAKİ

1 § DONATAN.....	89
I. TANIMI	89
II. BORÇ VE SORUMLULUK	90
1. Donatanın Borçları.....	90
2. Uluslararası Deniz Hukukunda Donatanın Sınırlı Sorumluluğu	93
2 § DONATMA İŞTİRAKİ.....	97
I. TANIMI	97
II. DONATMA İŞTİRAKİNİN YÖNETİMİ	98
III. PAYDAŞ DONATANLARIN SORUMLULUĞU	99
IV. DONATMA İŞTİRAKİNİN SONA ERMESİ.....	100
3 § DENİZ ALACAKLARI İÇİN SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI.....	103
I. SORUMLULUĞUNU SINIRLAMA HAKKINA SAHİP OLAN ŞAHISLAR	103
II. SORUMLULUĞUN SINIRLANABİLECEĞİ ALACAKLAR.....	104
III. SORUMLULUĞUN SINIRLANAMAYACAĞI ALACAKLAR	105
IV. SORUMLULUĞU SINIRLAMA HAKKININ KALKMASI	106
V. SORUMLULUĞUN SINIRLANMASINDA SİSTEM	107

Dördüncü Bölüm GEMİ ADAMLARI

1 § KAPTAN	113
I. KAPTANIN GÖREVLERİ.....	113
II. KAPTANIN YETKİLERİ.....	115
1. Kaptanın Donatanı Temsil Yetkisi.....	115
2. Kaptanın Taşıyanı Temsil Yetkisi	116
3. Kaptanın Yükle İlgilileri Temsil Yetkisi	116

III. KAPTANIN SORUMLULUĞU	116
2 § GEMİ ADAMLARI	119
I. EĞİTİM, YETERLİK VE BELGELENDİRME	119
II. DENİZ İŞ HUKUKU BAKIMINDAN	121

Beşinci Bölüm DENİZ TİCARETİ SÖZLEŞMELERİ

1 § GEMİ KİRA SÖZLEŞMESİ	125
I. GENEL OLARAK.....	125
II. TANIMI, TÜRLERİ VE UYGULANACAK HÜKÜMLER.....	125
III. KURULMASI VE TARAFLARI	127
IV. SİCİLE ŞERH	128
V. KİRAYA VERENİN HAKLARI VE BORÇLARI	129
VI. KİRACININ HAKLARI VE BORÇLARI	130
VII. ZAMANAŞIMI	132
2 § ZAMAN ÇARTERİ SÖZLEŞMESİ	133
I. TANIMI, KURULMASI VE TARAFLARI.....	133
II. TAHSİS EDENİN HAKLARI VE BORÇLARI	133
III. TAHSİS OLUNANIN HAKLARI VE BORÇLARI.....	135
IV. ZAMANAŞIMI	136
3 § NAVLUN SÖZLEŞMESİ	137
3.1 § TANIMI, KURULMASI, TARAFLARI VE TÜRLERİ.....	137
I. TANIMI VE UNSURLARI	137
1. Eşya Taşımanın Üstlenilmesi.....	137
2. Deniz Yoluyla Taşıma	137
3. Taşıma İşinin Bir Gemi ile Yapılması	138
4. Taşıyanın Eşyanın Zilyetliğini Elde Etmiş Olması	138
5. Taşıma İşinin Bir Ücret (Navlun) Karşılığında Yapılması	138

II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI VE İLGİLİ ŞAHISLAR.....	138
1. Taşıyan.....	138
2. Fiili Taşıyan	138
3. Taşıtan	139
4. Yükleten	139
5. Gönderilen.....	139
III. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ	140
1. Yolculuk Çarteri Sözleşmesi - Kırkambar Sözleşmesi	140
a. Yolculuk çarteri sözleşmesi.....	140
aa. Tam yolculuk çarteri sözleşmesi.....	140
bb. Kısmî yolculuk çarteri sözleşmesi.....	140
b. Kırkambar sözleşmesi	140
2. Alt Navlun - Asıl Navlun Sözleşmeleri.....	141
IV. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI.....	142
3.2 § NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN İFASI	144
I. SÖZLEŞMEDE KARARLAŞTIRILAN GEMİNİN KULLANILMASI	144
II. GEMİNİN YOLCULUĞA HAZIRLANMASI.....	145
1. Denize Elverişlilik.....	145
2. Yola Elverişlilik.....	145
3. Yüke Elverişlilik	146
III. GEMİNİN ZAMANINDA YÜKLEME LİMANINDA HAZIR BULUNDURULMASI	146
IV. YÜKLEME	147
V. TAŞITAN VE YÜKLETENİN YÜKÜ USULÜNE UYGUN OLARAK YÜKLEME GÖREVİ.....	149
VI. YÜKLEME İÇİN BEKLEME SÜRELERİ.....	151
1. Yolculuk Çarteri Sözleşmeleri.....	151
a. Yükleme (Starya) süresi	151
b. Sürastarya süresi.....	153
c. Bekleme süresinin hesabı ve bir engel sebebiyle yükleme yapılamayan zamanın hesaba etkisi.....	154

d.	Hızlandırma primi	155
e.	Bekleme süresinde yükleme yapılmaması ve eksik yükleme yapılması	156
aa.	Yükleme yapılmaması	156
bb.	Eksik yükleme yapılması	156
2.	Kırkambar Sözleşmeleri	157
VII.	GEMİNİN YOLCULUĞU VE BOŞALTMA	158
1.	Yolculuk.....	158
2.	Boşaltma İçin Bekleme Süresi.....	158
a.	Yolculuk çarteri sözleşmesi.....	158
aa.	Boşaltma süresi.....	159
bb.	Sürastarya süresi.....	160
cc.	Bekleme süresinin hesabı ve bir engel sebebiyle boşaltma yapılamayan zamanın hesaba etkisi	160
dd.	Boşaltmanın hiç veya süresinde yapılmaması	161
ee.	Boşaltma giderleri ve hızlandırma primi	161
b.	Kırkambar sözleşmelerinde	162
3.3 §	DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ	163
I.	KONIŞMENTO	163
1.	Tanımı	163
2.	Konişmentonun Türleri ve Düzenlenmesi.....	163
3.	Konişmentonun Şekli ve İçeriği	165
a.	Eşyanın cinsi, işareti ve miktarı.....	165
b.	Eşyanın haricen belli olan hâl ve durumu	166
c.	Taşıyanın adı ve soyadı veya ticaret unvanı ve işletme merkezi.....	166
d.	Kaptanın adı ve soyadı.....	166
e.	Geminin adı ve tabiiyeti	167
f.	Yükletenin adı ve soyadı veya ticaret unvanı.....	167
g.	Yükleten tarafından bildirilmişse, gönderilenin adı ve soyadı veya ticaret unvanı	167
h.	Navlun sözleşmesine göre yükleme limanı ve taşıyanın eşyayı yükleme limanında teslim aldığı tarih.....	168

i.	Navlun sözleşmesine göre boşaltma limanı veya buna ilişkin talimat alınacak yer.....	168
j.	Konişmentonun düzenlendiği yer ve tarih.....	168
k.	Taşıyan veya onu temsilen hareket eden kişinin imzası	168
l.	Navlunun gönderilen tarafından ödeneceğine dair kayıtlar, ödenecekse bunun miktarı.....	169
m.	Navlun sözleşmesinde açıkça kararlaştırılmışsa, eşyanın boşaltma limanında teslim olunacağı tarih ve süre	169
n.	Sorumluluk sınırlarını genişleten her şart	169
o.	Taraflarca uygun görülen diğer kayıtlar	169
ö.	Konişmentonun kaç nüsha düzenlendiği	170
p.	Eşyanın değeri	170
4.	Konişmentonun Niteliği ve İşlevleri.....	170
a.	Konişmento kıymetli evrak niteliğindedir.	170
b.	Taşıyanı, gönderileni ve bunlar arasındaki ilişkiyi belirler.	172
c.	Taşınmak üzere teslim alınan veya gemiye yüklenen eşyayı ispat eder.	174
d.	Eşyanın taşınacağı ve konişmentonun ibrazı karşılığında teslim edileceği taahhüdünü ifade eder.....	176
e.	Konişmento eşyayı temsil eder.	178
II.	DİĞER DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ	179
3.4 §	TAŞIYANIN SORUMLULUĞU	181
I.	GENEL OLARAK.....	181
1.	Uluslararası Sözleşmeler	181
2.	Türk Ticaret Kanunu	184
II.	SORUMLULUK SEBEPLERİ	185
1.	Geminin Başlangıçta Denize, Yola ve Yüke Elverişsiz Olması	185
2.	Eşyanın Zıya veya Hasara Uğraması ya da Geç Teslimi	187
a.	Sorumluluk şartları	187
b.	Sorumluluktan kurtulma halleri	189
aa.	Taşıyanın, kendisinin ve adamlarının kusursuzluğunu ispatlaması	189
bb.	Mutlak sorumsuzluk sebepleri	191

aaa. Geminin sevki ve başkaca teknik yönetimindeki kusur	191
bbb. Yangın	192
ccc. Denizde kurtarma	193
ddd. Eşyanın cins veya değerinin kasten yanlış bildirilmesi	193
cc. Muhtemel sorumsuzluk sebepleri	193
III. EŞYANIN İNCELENMESİ VE BİLDİRİM	194
1. İnceleme	194
2. Bildirim	195
IV. TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNU SINIRLANDIRMA HAKKI VE BU HAKKIN KAYBI	196
1. Sorumluluk sınırları	197
a. Eşyanın ziyaa veya hasara uğraması halinde	197
aa. Zararın belirlenmesi	197
bb. Sorumluluk sınırı	198
b. Eşyanın geç teslim edilmesi halinde	199
c. Sınırların birlikte uygulanması	200
2. Sınırlı Sorumluluktan Yararlanma Hakkının Kaybı	200
V. TAŞIYANIN VE ADAMLARININ AKİT DIŞI SORUMLULUĞU	201
VI. YÜKÜN ZIYA VEYA HASARINDAN YA DA GEÇ TESLİMİNDEN DOĞAN DAVA HAKKININ DÜŞMESİ	202
VII. ZAMANAŞIMI	203
VIII. TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNA DAİR EMREDİCİ HÜKÜMLER VE UYGULANMADIĞI HALLER	203
1. Emredici Hükümler	203
2. Emredici Hükümlerin Uygulanmadığı Haller	204
a. Yolculuk charteri sözleşmesi	204
b. Canlı hayvan taşınması	205
c. Güverte yükü	205
d. Taşımanın yüklemeden önce ve boşaltmadan sonraki aşamaları	205
e. Mutad ticari taşıma işlerinden olmayan taşımalar	206
f. Müşterek avaryaya ilişkin anlaşmalar	206

IX. TAŞIMANIN İCRASININ FİİLİ TAŞIYANA BIRAKILMASI HALİNDE TAŞIYAN VE FİİLİ TAŞIYANIN SORUMLULUĞU ...	206
1. Fiili Taşıyan Kavramı.....	207
2. Taşımanın İcrasının Fili Taşıyana Bırakıldığı Hallerde Taşıyanın ve Fiili Taşıyanın Sorumluluğu	208
a. Taşıyanın sorumluluğu.....	208
b. Fiili taşıyanın sorumluluğu	209
3.5 § TAŞIYANIN HAKLARI.....	210
I. NAVLUN VE DİĞER ALACAKLAR.....	210
II. EŞYANIN ZİYAA VEYA HASARA UĞRAMASININ NAVLUN ALACAĞINA ETKİSİ	211
1. Eşyanın Hasara Uğraması	211
2. Eşyanın Zıyaa Uğraması	211
III. NAVLUN BORÇLUSU	212
IV. TAŞIYANIN HAPİS HAKKI	212
3.6 § NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	214
I. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMDEN DÜŞMESİ.....	214
1. Geminin Zayi Olması	214
2. Eşyanın Zayi Olması	216
a. Yolculuk başlamadan önce.....	216
b. Yolculuk başladıktan sonra.....	217
II. TAŞITAN VEYA TAŞIYANIN BELİRLİ KANUNİ SEBEPLERE DAYANARAK NAVLUN SÖZLEŞMESİNİ FESHETMESİ.....	217
III. TAŞITANIN NAVLUN SÖZLEŞMESİNİ FESHETMESİ	218
1. Yolculuk Çarteri Sözleşmesi.....	218
2. Kırkambar Sözleşmesi	219
4 § DENİZ YOLUYLA YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİ	221
I. GENEL OLARAK.....	221
II. TANIMI	222
III. SÖZLEŞMENİN KURULMASI, NİTELİĞİ VE TARAFLARI	223
1. Kurulması	223
2. Niteliği.....	223

3. Tarafları	223
a. Taşıyan - fiili taşıyan	223
b. Yolcu	224
4. Bagaj	224
IV. YOLCUNUN HAKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	225
V. TAŞIYANIN HAKLARI VE BORÇLARI	226
1. Taşıyanın Hakları	226
2. Taşıyanın Borçları.....	226
a. Yolculuğu vaktinde yapma	226
b. Yolcuyu sağ ve salim olarak taşıma	227
c. Yolcu beraberindeki bagajı taşıma	227
d. Sorumluluk sigortası yaptırma	228
VI. TAŞIYANIN SORUMLULUĞU	228
1. Yolcunun Ölümü veya Yaralanmasından Sorumluluk ve Sınırı.....	229
a. Gemi kazası sonucu yolcunun ölümü veya yaralanması.....	229
b. Gemi kazası dışında bir sebep yüzünden yolcunun ölümü veya yaralanması	231
2. Bagajın Zıya veya Hasara Uğramasından ya da Geç Teslim Edilmesinden Sorumluluk ve Sınırı	231
a. Kabin bagajı.....	232
b. Kabin bagajı dışındaki bagaj.....	233
c. Değerli eşya	233
3. Taşımanın Kısmen veya Tamamen Fiili Taşıyana Bırakılması Halinde Taşıyanın ve Fiili Taşıyanın Sorumluluğu	234
4. Sınırlı Sorumluluktan Yararlanma Hakkının Kaybı	234
VII. ZAMANAŞIMI	235

Altıncı Bölüm
DENİZ KAZALARI

1 § MÜŞTEREK AVARYA	239
I. MÜŞTEREK AVARYA KAVRAMI	239
II. MÜŞTEREK AVARYANIN TARİHÇESİ	239
III. MÜŞTEREK AVARYAYA UYGULANACAK HÜKÜMLER	240
IV. MÜŞTEREK AVARYANIN TANIMI VE UNSURLARI	241
1. Gemi ve Yükün Müşterek Bir Deniz Sergüzeştine Atılmış Olması	241
2. Gemi ve Yükün Müşterek Bir Tehlike ile Karşılaşmış Olması	242
3. Müşterek Tehlikeden Gemi ve Yükü Korumak Maksadıyla Fevkalâde Bir Fedakârlık veya Fevkalâde Bir Masraf Yapılmış Olması	242
4. Fedakârlığın İradî Bir Şekilde Yapılması	243
5. Fedakârlık Hareketinin Makul Olması	243
6. Faydalı Netice	243
V. MÜŞTEREK AVARYAYA GİREN ZARAR VE MASRAFLAR	243
VI. İKAME MASRAFLARI	244
VII. BAŞLICA MÜŞTEREK AVARYA TİPLERİ	244
1. Denize Yük Atılması	244
2. Karaya Oturtma	245
3. Yüzdürmede Makine ve Kazanlara Verilen Zarar	245
4. Hafifletme	246
5. Yangın Söndürme Müşterek Avaryası	246
6. Barınma	247
7. Muvakkat Tamir Müşterek Avaryası	248
8. Kurtarma	249
VIII. DİSPEÇ	250
2 § ÇATMA	253
I. GENEL OLARAK	253
II. ÇATMALARIN MİLLETLERARASI ALANDA DÜZENLENMESİ	253

III. ÇATMANIN TANIMI VE UNSURLARI	254
IV. ÇATMANIN NEVİLERİ	254
1. Kusursuz Çatma	254
2. Kusurlu Çatma.....	255
a. Bir tarafın kusuru ile çatma	255
b. Ortak kusurlu çatma.....	257
c. Tazminat davası.....	258
V. KIYASEN VEYA VASITALI ÇATMA.....	260
3 § KURTARMA	261
I. GENEL OLARAK.....	261
II. KURTARMANIN UNSURLARI.....	261
1. Su Aracı veya Diğer Eşyanın Kurtarılmasına Yönelik Faaliyet	261
2. Su Aracı veya Diğer Eşyanın, Seyrüsefere Elverişli Sularda Tehlikeye Maruz Kalmış Olması	262
3. Kurtarma Faaliyetinde Bulunmuş Olması	262
4. Faydalı Sonuç Elde Edilmiş Olması.....	264
III. KURTARMA ÜCRETİ	265
IV. KURTARMA SÖZLEŞMESİ.....	266
V. ÖZEL TAZMİNAT	266
VI. KURTARMA ÜCRETİNİN BORÇLUSU, ALACAKLISI, ÖDENMESİ VE TEMİNATI.....	267
1. Borçlular	267
2. Alacaklılar.....	268
3. Kurtarma Ücreti Hakkınının Kaybedilmesi.....	269
4. Kurtarma Ücretinin Ödenmesi	269
5. Kurtarma Ücreti İçin Rehin ve Hapis Hakkı	269
VII. İNSAN KURTARMA	270

EKLER.....	271
Ek I -Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşme	273
Ek II - Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi Tadil Eden 1996 Protokolü.....	289
Ek III - 1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme	299
Ek IV - 1992 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşme	317
Ek V - 2004 York-Anvers Kuralları.....	345
Bibliyografya	357

